

Otázka: Politické ideologie a doktríny

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): veselarebeka

Doktrína

= je systematicky uspořádaný soubor principů a názorů na určitý problém, který může být součástí ideologie nebo z ní vycházet

Ideologie

= je soustava idejí, názorů a hodnot založená na zájmu politické skupiny, ze které následně vychází politické jednání této skupiny

funkce ideologie: vysvětlovací (napomáhá vysvětlovat politické jevy a události), hodnotící (poskytuje žebříček a důležitost hodnot), orientační (orientuje se na své stoupence a umožňuje jim zařadit se do dané skupiny), programovou (poskytuje základní informace o rysech a cílech politického programu)

Konzervatismus= za cíle si klade zachování tradičních hodnot a již osvědčených způsobů života společnosti; podporuje stabilitu a řád a odvrací se od jakýchkoliv činů spojených s významnou změnou, reformou, revolucí, či rychlým vývojem

-změny jsou pak vyžadovány jen v zájmu zachování určitých tradic

-program: ochrana rodiny: rodina představuje pro konzervativce základní sociální instituci a je žádoucím modelem společnosti

-obrana vlastnického práva: vlastnictví poskytuje jistotu a odráží se v úspěchu a postavení rodiny

-obrana společenského řádu

vývoj: ideologie vzniká v 18. století jako reakce na Velkou francouzskou revoluci. Za zakladatele se považuje Edmund Burke, který ve svém díle Úvahy o -revoluci ve Francii poukazuje na projevy revoluce, které zničili nespočet tradičních revolucí, a odsuzuje příčiny těchto činů (odvrácení od Boha a přemrštěná víra v rozum)

-Joseph d Maistre: konzervativní myslitel, který svými výroky neguje revoluci a požaduje obnovení autority církve a národních tradic

-Benjamin Disraeli: člen konzervativní strany a premiér, který sehrál důležitou roli ve stabilizaci strany v 19. století, „sjednotil národ chudých a bohatých“ a rozšířil volební právo i na dělnickou třídu

-20. století: rozdělení na dva proudy směry: tradiční (proud orientovaný na sociální tržní hospodářství; John M. Keynes), libertariánský (orientován na tržní ekonomiku)

-Ronald Reagan a Margaret Thatcherová (konzervativní politici druhé poloviny 20. století)

Liberalismus= ideologie, která klade důraz na individuální svobodu, všichni lidé si jsou rovni

-všichni mají právo na život, svobodu a majetek

-program: nikdo nesmí vládnout bez souhlasu lidí, na které bude mít vláda dopad; rozvoj hospodářství je základem svobody a demokracie -> snižování nezaměstnanosti, podpora podnikání (podpora samostatnosti), regulace monopolů (instituce hlídající hospodářskou soutěž)

-ekonomický liberalismus: navazuje na osvícenství a ekonomickou doktrínu laissez-faire, která klade důraz na svobodné podnikání, stát by neměl do hospodářského dění nijak zasahovat, Adam Smith - volná ruka trhu

-sociální liberalismus: orientuje se na zajištění základních jistot, které pak následně vedou k lepšímu rozvoji jedince (Labour Party)

Socialismus= cílem socialismu je dosažení rovnosti a spravedlnosti na základě myšlenky společného vlastnictví a totalitního při plánovaného hospodářství; odstranění nerovností v rozdělení bohatství (na rozdíl od kapitalistického ekonomického systému)

-cesta k dosažení musí být ale proveditelná v souladu s demokratickým režimem na rozdíl od komunismu

-program: dosažení plné zaměstnanosti, veřejných výdajů, spolupráce a stejný podíl ve společnosti

-vývoj: první myšlenky se vztahují již k Platonovi, o jejich realizaci se však pokusili až socialisté Charles Fourier a Robert Owen (beztřídní společnost v malé vesnici) konec 18. století

-19.stol.: reakce na industrializaci; „železný zákon hospodářský“, kritika kapitalismu, průměrná mzda dělníka zůstává vždy redukována na nutné prostředky k existenci; vytvoření dělnických družstev, rovné přímé hlasovací právo

-křesťanské sociální učení, rovný přístup ke zdělání; Richard H Tawney

-Anthony Crosland: podpora zaměstnanosti a sociální jistoty, rozšiřování práv

Komunismus= společnost, jež je založena na naprosté rovnosti a kolektivním vlastnictví

-19. století: motivem byla revoluční akce, dělníci pod vedením komunistické strany nastolí socialismus a z něho se vyvine komunismus

-manifest komunistické strany: vyvlastnění pozemkového majetku, silně progresivní daň, konfiskace majetku (hlavně rebelů a emigrantů), stát je výhradním monopolem prostřednictvím národní banky, zvýšení počtu státních továren (nová orná půda, výrobní nástroje), postupné odstranění rozdílů mezi městem a venkovem

-vývoj: počáteční myšlenky již za Platona; Thomas More za renesance

-marxismus: Karel Marx a Friedrich Engels považováni za zakladatele, i mezinárodní charakter – proletářský internacionalismus – základem mezinárodní solidarita dělníků

-po Marxově smrti se směr rozděluje do několika proudů: totalitní ideologie, pokračovatele K.

Marxe, vnitřní kritika komunistické strany

Fašismus a Nacismus= vzniká po první světové válce v Itálii a Německu

-zdůrazňuje důležitost rasové čistoty, obava z židovského nebezpečí, proti komunismu a demokracii, ve státě by neměla vládnout většina, ale odpovědné osoby, silně hierarchizovaná společnost

-projevoval se lákavým způsobem, nabízel lidem řešení v nespokojenosti

-opírá se o národ: zvyky, tradice, jazyk, kultura, umění, literatura, národní mýty, hledání vnitřního nepřítele, odstraňování politických odpůrců

-teoretické prameny: koncepce absolutní vlády - T.Hobbes, N.Machiavelli (v čele státu by měl stát panovník s neomezenou mocí. Nejvyšším -zákonodárcem a soudcem)

teoretikové:

Mario Palmieri, Giovanni Gentile. Benito Mussolini - „fašistický stát jako totalitní, jako syntéza všech hodnot a uměleckých představ a rozvoje“

Němečtí teoretikové: Ernest Huber, Adolf Hitler (Mein Kampf)

Anarchismus= směr, který usiluje o zrušení státu a právního řádu, utvoření společnosti bez politické hierarchie

-rozdělení do dvou proudů: individualistický (Max Stirner - zastává extrémní egoismus, člověk může jednat, jak chce, bez ohledu na Boha, stát či morálku; Robert Nozick - „Anarchie, stát a utopie“) a kolektivistický (zrušení soukromého vlastnictví)

Feminismus= ideologie, která usiluje o zrovnoprávnění ženského pohlaví s mužským

-místo žen bylo dříve jen v domácnosti, neměli přístup ke vzdělání

-podporovatelky: Mary Wallstonecraft (dílo Obrana práv žen), Betty Friedan, Kate Milet (Sexuální politika)

-proudy: liberální (dosáhnout stejné úrovně mužů a žen, nezáleží na tom jestli se ženy dostanou výše nebo muži klesnou), socialistický (dosažení cílů je možné jen při svržení systému, který muži ovládají)